

sové. Byl totiž sychravý podzimní den, šerilo se a z pouhé představy koupaliště mi přeběhl mráz po zádech.

"Leda byste měli v Loužnici krytý bazén s vyhřívanou vodou," odpověděl jsem.

"To ještě nemáme. Abych ti pravdu řekl, my vlastně nemáme ještě ani celé koupaliště." Znovu se podíval na hodinky. "Ale zajeť tam musím."

Na stavbě byl různolící děda a lopatou vyhazoval z hlubokého příkopu nějaké bahno.

"To je rašelina. Léčivá!" vysvětlil. "Ale tady nám překáží, musíme se skrz ni dostat až na jíl, jinak nám stavba sociální budovy odplave. A to se nesmí stát, protože tady se rodí sláva Loužnice. To předpověděl už v osmatnáctém jeden soused, byl to vesnický prorok, když se tu začal kopat támhle ten bazén... Milane, neměl bys rozsvítit?"

Milan byl už převlečený, v gumácích a nad stavenišťem se rozžářily jódové lampy. Prohodil, že si je zatím půjčil ze zásob na plánované veřejné osvětlení obce, aby se tu mohlo pracovat aspoň do deseti večer. "Dal jsem si totiž závazek, že odpracuju na stavbě sociální budovy koupaliště čtyřicet hodin," zamumlal.

Děda Dobroslov Hnídek, kterému ve vsi říkají Dobrouš, se pobaveně uchechtl: "Jo, čtyřicet hodin! Až budu mít čas, já ti spočítám, kolikrát jsi těch čtyřicet hodin už odpracoval. Jen na základech, zbaštily deset tun cementu! Ale žena ti to asi taky spočítá, že zase nejsi večer doma."

"Už si zvykla," mnil Milan se svým neochvějným klidem, ačkoliv byl tehdy novomanželem. "Ale co vaše žena, dědo?"

Děda Dobroslov se opřel o lopatu: "Ta už si dávno zvykla, žijem spolu pětadvacet let. Taký mi byla předpověděna jedním mediálem jako tahle stavba." Ztišil hlas do spikleneckého šepotu: "Víte, že jsme si s Milanem dali osobní závazek, že do zimy bude tenhle barák... teda tahle sociální budova, jak tomu říkájí... pod střechou? Do prvního sněhu! A bude! Milane, potvrď to!"

Milan něco zabručel, že je to jasný.

Ale jak jsem stál tam mezi hromadami úhledně srovnaného materiálu u stavby, která se rýsovala sotva v základních pilířích a díval se na sedmdesátiletého dědu Hnídku a Milana, jak ve světle jódových lamp pracují na přístupových cestách – lépe řečeno odvodňovacích kanálech, hlubokých jako u nějakého hradu, aby jim všechno neodplavalo – vůbec mi to "jasný" nebylo.

Jenže tehdy jsem ještě nic nevěděl o tvrdohlavosti mladého poslance.

"Přijed na jaře," povídal.

"S plavkama," dodal děda. "Sauna tu totiž ještě nebude. Ale kdyby zabrala celá ves, jako když se stavěl kulturní dům, byla by tu už i ta sauna..."

■■■

Stavbu kulturního domu si dali občané Loužnice do volebního

programu před patnácti lety. Nejen děda Dobroslov, ale snad každý ještě dnes vzpomíná na budovatelské nadšení, které se zmocnilo celé vesnice.

Předsedkyně MNV Marie Benešová: "To se nemusel nikdo vybízet, lidi byli hrdí, že budeme mít kulturní zařízení jako málokterá obec a doslova dřeli, mladí, staří, dokonce i děti chodily na stavbu. Každý jako by pro to žil."

Předseda SSM Otto Pavlata: "Já byl tenkrát ještě malý kluk, ale na staveništi "kulturáku" jsem byl víc než doma. A plný důležitosti, že taky stavím. V Loužnici je jen málo lidí, kteří by za tu stavbu nedostali nějaký budovatelský odznak a fakt zaslouženě."

Předseda stavební komise MNV JUDr. Miroslav Hrubý: "Zpočátku se zdálo, že stavba takového kulturního domu jako je náš, je snad nad lidské síly. Ale dokázalo se to. Hmotné náklady dělaly kolem 760 tisíc korun, ale my odevzdali stavbu v hodnotě půldruhého miliónu. Jenže to se brigádničili skutečně poctivě, obětavě, zadarmo a pořád, po práci, o nedělích, prostě nepovolovalo se v tempu..."

■■■

Možná, že to byla i vzpomínka na tuto stavbu, která přiměla místní národní výbor, aby v minulých volbách předstoupil s programem, do něhož byla zatím zahrnuta výstavba sociální budovy na koupališti.

Nebyla to myšlenka v Loužnici nová. Bujná vlhká louka v krásném podhorském terénu, zásobovaná vodou ze dvou potoků, rašeliniště i pramenů, inspirovala "hlavy" obce už v minulosti, aby se tu vybudoval bazén. I když nikdo (ani kronikář) neví nic o onom vesnickém "prorokovi", který měl podle prohlášení dědy Hnídky při slavnostním výkopu prohlásit, že tady se rodí sláva Loužnice jako léčivých lázní, držme se dědy. Je písmákem, sedmdesátiletým pamětníkem všech událostí v obci a jestliže si vede deník o tom, jaké byla v kterémkoliv dni uplynulých let počasí, vede si ho jistě i o "prorockých".

Slavnostní výkop bazénu a stavba domku v jeho blízkosti ostatně naznačují, že nějaký sen o léčivých lázních a penězích, které z toho obci poplynou, tu musel být. Nakonec to dopadlo tak, že bazén nesloužil lidem ani za koupaliště, plavili v něm dobytěk. A domek rozhodovala vlhkost rašelinové základny – až se zřítíl do ruin.

Myšlenka však vytrvala. Oproštěna od fanfarónství "lázní Loužnice" (voda z rašeliniště sice obsahuje léčivé látky stejně jako prameny obsahují přírodní jód, nejsou to však nikterak minerální vody) – zato reálná a cílevědomá. Vybudovat neboli přestavět nejen bazén s brouzdalištěm, ale spojit je se sociální budovou a malým areálem hřišť pro mladé lidi. A první rozhodnutí padlo: postavit nejdřív sociální budovu.

Tahle myšlenka uchvátla ze-

jména předsedu stavební komise MNV doktora Hrubého. Je z Prahy, sem se přijel, ale snad kromě té rodné Prahy uznává už jenom Loužnici. Lidi nakonec musí mít rádi třeba docela malou vesnici, když se stala jejich domovem, aby toužili pro ni něco vykonat.

První potíže vypukly s projektanty. Nákladnost projektů vzala všem málem chuť do díla. Lidi v horách jsou pracovití, a proto šetrní, uvážliví. Uspěl až návrh manželů Věry a Františka Weberových z ateliéru Zásada libereckého Stavoprojektu: náklady na sociální budovu s šatnami, kompletním hygienickým zařízením, dokonce i se saunou a bufetem byly přijatelné, jestliže se všichni pustí do díla.

Milan Pipek byl v té době členem komise veřejného pořádku a komise zemědělské, se stavební neměl nic společného. Přesto se zcela samozřejmě zavázal k oněm čtyřiceti hodinám. Závazky si ostatně dali všichni.

A tak bezmála celá vesnice začala bourat ten starý položený dům u bazénu. Skoro se zdálo, že se bude opakovat nadšení z let výstavby kulturního domu.

■■■

Předseda SSM Otto Pavlata: "Na tu bouračku chodili tehdy všichni svazáci, nevím přesně, kolik se tam odpracovalo hodin, ale náš závazek se určitě překročil. Přitom nás bylo málo, ne snad tak málo jako je nás v organizaci teď – pět děvčát a tři kluci – ale bavilo nás to. Na bouračce je vždycky vidět, že něco starého mizí. Proti tomu na stavbě není dlouho nic vidět, ani lidi. Mizí v zákopech a ty zákopy se kopaly a kopaly, šel jsem na vojnu a ještě pořád se kopaly. Pro děvčata to rozhodně práce není..."

Důchodce Dobroslov Hnídek: "Do bourání byl elán, bourat je vždycky snadnější než stavět. Ale najednou nás na stavbě zůstalo jen... no, člověk by to spočítal na prstech jedné ruky. Ona to taky není žádná legrace tahat třeba dvoumetrové kůly z bývalých základů plných rašeliny a bahna. Ale my to s Milanem vydumali skoro legraci: Kladku – a kůly vyjely jak po másle, jen to čvachtlo. Takhle jsme vvezli obdelník dobrých osmdvacet metrů na sedm. Lidi se chodili koupat a jen si fukali na čelo, co tady blbneme. Někdy jsem si sám připadal jako cvok. Vlezl do příkopu, naházím kolečko rašeliny a bahna, vydrápu se ven, odvezu kolečko – a bylo jich pět set!"

Předsedkyně MNV Marie Benešová: "Lidi si své závazky většinou splnili, ale ta doba, kdy jsme budovali kulturní dům, už není. Jednak je nás ve vsi miň, mnozí jsou už v důchodu a pak – vidíte to konečně sami – životní úroveň nesrovnatelně stoupla, dávno už nejsme chudou podhorskou vesnicí. Lidi mají auta, chtějí si po práci někam vyjet, odpočínout si, anebo dělají na svém, opravují domky, staví. A když vidí, že Pražáci, kteří tu mají chalupy a taky budou samozřejmě koupaliště užívat, se na stavbě neobjeví, tak se nedivte... Jo, kdyby měli všichni o stavbu takový zájem jako Mi-

